Delegationen för samverkan:

Kartläggning av öppna vården kan leda till lagändringsförslag

– Landstingens samverkansorgan har lett till ett ordentligt lyft för samarbetet mellan privata och offentliga vårdgivare.

Det säger Iréne Vestlund, ordförande i Delegationen för samverkan mellan offentlig och privat hälso- och sjukvård. Vid månadsskiftet november/december ska delegationen presentera sin första delrapport.

I januari 1996 tillsattes riksdagsledamot Iréne Vestlund (s) som ordförande i den av riksdagen beslutade Delegationen för samverkan mellan privata och offentliga vårdgivare.

Delegationen har två år på sig att kartlägga öppenvårdens samlade utbud i relation till vårdbehov, följa primärvårdens driftformer och kostnader – för att nämna ett par av uppgifterna – och löpande lämna delrapporter som kan bli underlag för nya rekommendationer eller lagändringar.

I regeringens direktiv står det att delegationen genom sitt arbete ska underlätta samverkan mellan vård i olika driftsformer. Ett viktigt led i det arbetet är att kartlägga hur de samverkansorgan som riksdagen beslutade om våren 1995 ska finnas i alla landsting fungerar i praktiken.

– På många håll hade privata och offentliga vårdgivare aldrig tidigare mötts och diskuterat sjukvården i landstinget, säger Irene Vestlund.

– Det fanns i vissa fall en hel del fördomar mot varandra, men i och med samverkansorganen har samarbetet fått ett ordentligt lyft.

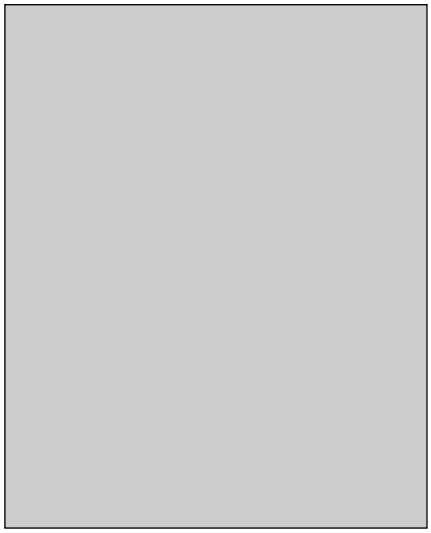
Överbrygga motsättningar

Samverkansorganen ska verka för att tillgänglighet, kvalitet och kostnadseffektivitet sätts i förgrunden då landstingen tar beslut om resursfördelning, och att motsättningar mellan privata och offentliga vårdgivare överbryggs.

Iréne Vestlund och hennes kolleger i delegationen har i dagsläget besökt de flesta landsting i landet. Samtliga besökta landsting har hunnit skaffa sig samverkansorgan.

– Jag tror att våra besök i landstingen även kan ha en pådrivande effekt för arbetet i samverkansorganen.

Delegationen ska även ta fram uppgifter hur nuvarande remissregler påverkar patientströmmar och kostnader.

– Jag tror att vårt arbete haft en pådrivande effekt för ett ökat samarbete i landstingen, säger Iréne Vestlund.

– Det är ännu för tidigt att avgöra om remisshanteringen fungerat som det var tänkt – att styra patienterna till rätt vårdnivå, säger Iréne Vestlund.

– Många landsting har satsat på andra alternativ för styrning, t ex olika patientavgifter eller ökad information. I december ska vi kunna presentera vilka modeller som fungerar bra.

En annan fråga som delegationen arbetar med är att studera effekterna av olika politiska beslut sedan 1994, t ex 65-årsgränsen för privatpraktiker.

– Många som närmar sig 65 år vågar inte satsa på nya investeringar, trots att dessa skulle vara nödvändiga av kunkurrensskäl, säger Iréne Vestlund.

– Ska privata specialister våga satsa måste vi få igång en diskussion inom landstingen hur man ser på framtiden på lång sikt. Den diskussionen saknas idag.

Genom en enkätundersökning i september har delegationen tagit fram ett underlag för vidare diskussioner och förslag kring samverkansorgan, vårdavtal, remisshantering, 65-årsgräns etc, som sedan bl a testas på den expertgrupp som är knuten till delegationen. En uppföljning planeras till 1997.

– Vi ska försöka fånga upp idéer som finns i de enskilda landstingen kring samarbete och planering, och föra ut dem på ett bredare plan.

I delegationen ingår även Christina Rogestam, VD för Akademiska hus AB, samt Joakim Ollén, tidigare ordförande i Svenska Kommunförbundet.

Peter Örn

Samarbete ger kort väntetid

Genom ett bra samarbete mellan olika vårdgivare kortades väntetiden till öron-, näs- och halskliniken på Södersjukhuset i Stockholm från fyra månader till fyra veckor.

Öron–näs–halsprojektet är ett samarbetsprojekt mellan primärvård, privata specialister och öron-, näs- och halskliniken vid Södersjukhuset. Projektet har pågått sedan årsskiftet 1995/96.

Inom regionen bor omkring 800 000 invånare och ÖNH-kliniken hade tidigare stora problem med långa väntetider. Genom samarbetsprojektet kunde väntetiderna snabbt minska; från 4 månader i januari till endast 4 veckor i mars. Enkla luftvägsinfektioner har nästan helt försvunnit från sjukhusvården.

Projektledare är Björn Ljung vid Södra sjukvårdsregionen.

– Från beställarsidan är vi mycket nöjda. Patienterna får vård snabbare och på rätt vårdnivå och det kostar inte mer än tidigare, säger Björn Ljung.

I projektet ingår ca 550 husläkare, 15 privata specialister samt kliniken på Södersjukhuset.

Genom ett bra samarbete hamnar allt fler patienter som behöver specialistvård – men inte sjukhusvård – hos privata vårdgivare.

Köerna har arbetats bort

I början av projektet ökade väntetiderna hos de privata specialisterna, men köerna har idag arbetats bort och väntetiden är nu densamma som tidigare, ca 2 veckor. Fram t o m augusti tog de privata specialisterna emot 145 patienter på remiss från andra privatpraktiker, 590 från husläkare och 103 från ÖNH-kliniken.

Strömmen åt andra hållet, från privata specialister till husläkare, är också kraftig (t o m augusti ca 500 patienter). Då handlar det oftast om att patienten hänvisas utan en formell remiss.

Det finns två allvarliga beskymmer med effekterna av projektet; eftersom vanliga infektioner i övre luftvägarna i stort sett försvunnit helt från ÖNH-kliniken drabbas såväl utbildning som forskning. Hur det ska lösas är i dag oklart.

Projektet, som från början var planerat till 1 år, ska nu drivas vidare på obestämd tid.

Peter Örn